

УДК 347.919.8

DOI: 10.31733/17-03-2023-710-711

Інна ЗОЛОТОНОША

студентка ННІ права та інноваційної освіти

Науковий керівник:

к.ю.н. Дмитро ЗАДАЛЯ

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПРОЦЕДУРА ЗАСТОСУВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВ ТА ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ

Процедура застосування дисциплінарної відповідальності: порядок розгляду справ та основні принципи Дисциплінарна відповідальність є важливим механізмом контролю за поведінкою осіб у різних сферах діяльності, будь то працівники, медичні працівники, педагоги або представники правоохоронних органів. Процедура застосування дисциплінарної відповідальності гарантує справедливе розглядання справ та встановлення винних осіб згідно з встановленими нормами та принципами [1].

Порядок розгляду справ про дисциплінарну відповідальність може відрізнятися в залежності від конкретної сфери діяльності та національного законодавства. Однак, як правило, процес включає наступні етапи:

Подання заяв або повідомлень: розгляд справи може ґрунтуватися на поданні письмової заяви потерпілої сторони або повідомленні до відповідного органу, відповідального за проведення дисциплінарного розслідування. Дисциплінарні розслідування: Дисциплінарні розслідування проводяться органами, уповноваженими розглядати справи, для збору необхідних доказів і свідчень, а також для визначення особливостей справи [2]. Розслідування може включати інтерв'ю, допити свідків, огляди документів та інші дії, необхідні для повного та об'єктивного з'ясування обставин справи.

Прийняття рішення: Після завершення розслідування установи судового розгляду справи приймається рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності. Це рішення може бути прийнято у формі поради, дисциплінарного попередження, дисциплінарного стягнення або в інший спосіб відповідно до законодавства та внутрішніх правил. Право на захист: Особа, яка притягується до дисциплінарної відповідальності, має можливість викласти письмовий захист, підтверджений показаннями або доказами. Вона також може мати право брати участь у слуханнях і матеріалах справи. Порядок оскарження: якщо ви не згодні з рішенням про притягнення до дисциплінарної відповідальності, ви можете оскаржити його до вищого органу або до спеціалізованого органу дисциплінарної відповідальності. Процес апеляції включає перегляд доказів і аргументів обох сторін і може вимагати нового розслідування або переоцінки доказів [3].

Основними принципами процедури застосування дисциплінарної відповідальності є:

Презумпція невинуватості: Особа вважається невинуватою, поки її вина не буде доведена відповідними доказами. Дисциплінарна відповідальність має ґрунтуватися на об'єктивних фактах та адекватних доказах.

Право на чесний процес: Особі, проти якої порушено справу, гарантується право на чесний й процес, що означає, що вона має право на повну інформацію про обвинувачення, доступ до всіх доказів, можливість представити свою позицію та захищатися від обвинувачень. Вирішення справи повинно здійснюватися на підставі закону та забезпечувати можливість оскарження рішення вищою інстанцією.

Об'єктивність та незалежність: Процедура розгляду справи повинна бути об'єктивною і незалежною [4]. Рішення повинні ґрунтуватися на фактах і доказах, а не на підприємстві чи політичному чи іншому впливі. Агентство, яке розглядає справи, повинно мати достатню автономію та незалежність від зовнішнього впливу.

Гласність: процес застосування дисциплінарної відповідальності має бути прозорим і доступним для громадськості. Справи мають розглядатися відкрито, якщо це не суперечить інтересам правосуддя чи конфіденційності. Пропорційність: застосування дисциплінарної відповідальності має бути пропорційним до вчиненого порушення. Санкції та покарання

мають бути справедливими та пропорційними характеру та тяжкості порушення.

Захист особистих прав: Процедури повинні забезпечувати належний захист прав осіб, які підлягають дисциплінарному стягненню. Важливо зазначити, що процедура застосування дисциплінарної відповідальності має на меті не лише покарання винних осіб, але й корекцію їхньої поведінки та запобігання подібним порушенням у майбутньому [5]. Тому при прийнятті рішення про дисциплінарну відповідальність слід враховувати цілісність і пропорційність санкцій, спрямованих на досягнення позитивного впливу на поведінку особи.

Загальні положення та основні принципи процедури застосування дисциплінарної відповідальності сприяють забезпеченню справедливості, прозорості та довіри до процесу. Це робить процедуру ефективним і надійним механізмом впливу на поведінку осіб у різних сферах діяльності.

Отже, процедура застосування дисциплінарної відповідальності включає порядок розгляду справ, який передбачає дисциплінарне розслідування, прийняття рішення, право на захист та можливість апеляції. Вона ґрунтується на принципах презумпції невинуватості, чесного процесу, об'єктивності, незалежності, публічності, пропорційності та захисту прав особи. Виконання цих принципів допомагає забезпечити справедливість і довіру до процедури дисциплінарної відповідальності.

Можна зробити наступні висновки. Процедура застосування дисциплінарної відповідальності має свою послідовність етапів, які передбачають дисциплінарне розслідування, прийняття рішення та можливість апеляції. Крім того, вона базується на основних принципах, які включають презумпцію невинуватості, чесний процес, об'єктивність, незалежність, публічність, пропорційність та захист прав особи.

Процедура починається з дисциплінарного розслідування, яке включає проведення інтерв'ю, допити свідків, огляд документів та інші дії, необхідні для повного та об'єктивного з'ясування обставин справи. Розслідування проводиться з метою зібрати достатньо доказів та інформації для ухвалення обґрунтованого рішення. Після завершення розслідування приймається рішення щодо дисциплінарної відповідальності. Це рішення має бути об'єктивним, заснованим на фактах і доказах, а не на особистих уподобаннях чи підприєміливості. Особі, проти якої порушено справу, гарантується право на захист та можливість представити свою позицію перед прийняттям рішення. Вона також має право на конфіденційність інформації, яка стосується справи.

У разі незгоди з прийнятим рішенням особа має право на апеляцію, тобто на оскарження рішення вищою інстанцією.

1. Бородін, І. Л. Дисциплінарна відповідальність та дисциплінарне провадження . Право України. 2006. № 12. С. 93–97.

2. Петков, В. П. Дисципліна як гарант у профілактиці правопорушень. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2001. № 3. С. 89–90.

3. Андрушко, А. В. Основні проблеми загальної дисциплінарної відповідальності у трудовому праві. *Держава і право : зб. наук. пр.* 2007. Вип. 37. С. 371–377.

4. Кабаченко, М. О. Особливості дисциплінарної відповідальності . *Право та державне управління*. 2013. № 1. С. 40–43 URL: <http://nbuv.gov.ua/jpdf/Ptduj2013j1j11.pdf>

5. Чумак, О. О. Дисциплінарна відповідальність працівників державної виконавчої служби України. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2013. № 26. С. 587–593. URL : <http://nbuv.gov.ua/jpdf/appj2013j26j80.pdf>